

Со ова откритие локалитетот ги потврди сите свои вредности, со што дава значаен придонес во светската наука. Пред нецели два месеца, на 5 декември, полната Месечина изгреала на левата пукнатина од маркерот на Кокино, а точно по 29 дена, на 3 јануари била забележана на десната пукнатина на обележјето. Според Ценев, тоа е непобитен факт дека тврдината е опсерваторија.

Маркерите кои се откриени даваат цврста основа дека станува збор за календар кој го мери времето според движењето на Месечината, која има свои фази и ритам кој се повторува во точно определени периоди.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

По пет години истражување на мегалитската опсерваторија е откриено дека Кокино, освен што е опсерваторија, во своите карпи го крие и најстариот календар кој засега постои на овие простори и пошироко. Мегалитската опсерваторија Кокино го мерела времето по свој календар, во XIX век пред нова ера, односно пред 3.900 години. Ова сознание до кое дојдоа македонските истражувачи по петгодишно истражување, беше презентирano пред македонската јавност.

Како и на останатите древни опсерватории, така и на Кокино се следело и се маркирало движењето на Сонцето и на Месечината. На опсерваторијата се откриени три камени маркери за одбележување на местата на изгревање на Сонцето во деновите на краткодневицата, долгодневицата и на рамнодневицата. Исто така, постојат четири камени маркери за одбележување на местата на изгревање на Месечината во деновите на најголемиот застој на Месечината во лето и во зима.

Во текот на истражувањата во по-

опсерваторија Кокино заклучила дека локалитетот е единствената опсерваторија во светот каде што луѓето пред илјадници години навистина го мереле времето.

"На опсерваторијата Кокино - вели истражувачот Горе Ценев - постои камен блок на кој се издлабени посебни маркери за означување на местата на изгревање на Месечината во денот на најголемиот застој зимно време, и 29 дена подоцна на денот кога повторно изгрева полната Месечина, што е должина на лунарниот месец. Ист ваков блок постои и за летниот период, при што должината на лунарниот месец е 30 дена. Покажавме дека календарот на Кокино е создаден и точно се применувал 1.400 години пред воведувањето на познатиот Метонов циклус на сметање на времето, во кој на секои 19 години во ист календарски ден се повторува иста фаза на Месечината. На 5 декември минатата година, при извршените астрономски мерења, Месечината се појавила на очекуваниот отвор на еден од маркерите, но и повторно по-

еден лунарен месец, по 29 дена, на 3 јануари. При истражувањата се покажале и два нови маркера, кои служеле за мерење на лунарниот месец, со што е докажано дека не само што се следеле фазите на Месечината, туку и буквално се мерело времето. Според постојните маркери, може да се тврди дека годи-

КОКИНО

следниве неколку месеци се покажало дека постојат и два камени маркера кои служеле за мерење на должината на лунарниот месец. При тоа, во зима должината на лунарниот месец е 29 дена, а во лето 30 дена. Екипата која веќе неколку години врши археолошки и астрономски истражувања на мегалитската

еден лунарен месец, по 29 дена, на 3 јануари. При истражувањата се покажале и два нови маркера, кои служеле за мерење на лунарниот месец, со што е докажано дека не само што се следеле фазите на Месечината, туку и буквално се мерело времето. Според постојните маркери, може да се тврди дека годи-

МЕГАЛИТСКАТА "ДОКАЖА" НАЈ

ПОЛОЖБА НА СОНЦЕТО

КОМПЈУТЕРСКА МОНТАЖА КАКО ИЗГЛЕДАЛА МЕСЕЧИНАТА НА 5 ДЕКЕМВРИ И НА 3 ЈАНУАРИ

осум години исчезнува, а на крајот на циклусот од 19 години се додаваат само 3 дена. На тој начин бил изработен календарот од Кокино", објаснува Ценев.

Новата година почнувала на денот на зимската краткодневица. Во сите 19 години само во почетната година се поклопувала ноќта кога е Новата Месе-

чина и утрото кога е денот на краткодневицата.

"Тоа имало посебно значење за жителите од тоа време, не само како почеток на новиот календарски циклус, туку и во религиозна смисла, како ден со најсилен потенцијал на повторно раѓање и обновување на силата на Сон-

заедницата ќе живее квалитетно. Биолошкиот ритам бил пресуден. Почнале да го мерат времето за да знаат кога е добро време за сеене, кога е најтопло, зашто тогаш зреат плодовите, кога се намалува денот зашто тогаш сè замира. Ги направивме астрономските преметувања. Сега очекуваме резултати од

ОПСЕРВАТОРИЈА ГО СТАРИОТ КАЛЕНДАР

цето и на Месечината, а со тоа и на вербата во обновувањето на животот на луѓето, животните и растенијата", вели Ценев.

Сè ова покажува дека луѓето кои живееле во близина на Кокино пред четири милениуми биле многу интелигентни, кои со внимателно набљудување на Месечината и на секое нејзино движење, направиле календар кој им бил неопходен за да преживеат. Според календарот, тие го определувале времето за сеидба, времето за собирање на плодовите, времето непогодно за одгледување земјоделски производи. "Сонцето изгрева и заоѓа секој ден, но Месечината има поинаков ритам. Треба да се обидеме да го сфатиме времето кога се случувале сите работи, кон крајот на третиот и на почетокот на вториот милениум пред новата ера. Тогаш луѓето го напуштиле номадскиот начин на живеење и станале земјоделци. Почнале да ја обработуваат земјата, да чуваат животни. Морале да го разберат и да го научат биолошкиот ритам на растенијата за да добијат квалитетен род, од кој

археолозите. Ако астрономските податоци се поткрепат со археолошки докази, нашите тврдења ќе бидат несомислени", потенцира Ценев.

Според археологот Јовица Станковски, директор на кумановскиот Музеј, од досегашните истражувања може да се заклучи дека луѓето кои живееле на Кокино имале организиран духовен и општествен живот, но не може да се каже дека таму живеела цивилизација или народ.

"Тогаш завршувале големите преселби на народите. Кокино е доказ дека во тој период животот на луѓето почнал да се стабилизира. Почнале да живеат мирен живот, да прават трајни населби", истакна Станковски.

Од пронајдениот материјал на Кокино може да се наполни половина музеј. Конзервирани се многу пронајдени предмети и се најавува дека во текот на овој месец ќе биде изработена и веб-страница за Кокино, а напролет на локалитетот ќе се прават патеки и ќе се поставуваат патокази со парите доделени од американската Амбасада.